

Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2012

In de *Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2012* wordt de actuele stand van zaken gepresenteerd over het percentage vrouwelijke wetenschappers en bestuurders aan de Nederlandse universiteiten en universitair medische centra en in wetenschappelijke organisaties. Er zijn ook cijfers opgenomen over deeltijdwerk en beloning.

De monitor is een initiatief van Stichting de Beauvoir. Deze stichting heeft als doel de participatie van vrouwen in hogere wetenschappelijke posities aan Nederlandse universiteiten te bevorderen. Zij doet dat onder meer door het met regelmaat verzamelen en uitbrengen van actuele cijfers over vrouwen in de wetenschap in Nederland. De *Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2012* is mede mogelijk gemaakt door het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH), de Vereniging van Universiteiten (VSNU) en de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU).

De *Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2012* is samengesteld door Marinel Gerritsen, Thea Verdonk en Akke Visser. De eindredactie werd gedaan door Jeannette van der Sanden.

Inhoud

1. Wetenschappers in Nederland M/V	3
2. Europa	7
3. Universiteiten	8
4. Universitair medische centra	11
5. Wetenschapsgebieden	13
6. Babyboom	16
7. Deeltijd	17
8. Beloning	18
9. Academisch management	20
10. Wetenschappelijke organisaties	25
Noten	28
Samenwerkende partners	30
Samenstellers	32

1. Wetenschappers in Nederland M/V

14,8 procent vrouwelijke hoogleraren in 2011

In 2011 studeerden meer vrouwen (53,6%) dan mannen af aan de Nederlandse universiteiten. Het aandeel vrouwen in wetenschappelijke functies is in vergelijking met het percentage vrouwelijke afstudeerders aanzienlijk lager en het neemt met iedere stap in de wetenschappelijke loopbaan af. Bij de promovendi zijn vrouwen met 44,7% nog goed vertegenwoordigd. Van de universitair docenten is in 2011 een op de drie een vrouw, van de universitair hoofddocenten is dat een op de vijf en van de hoogleraren is dat een op de zeven.

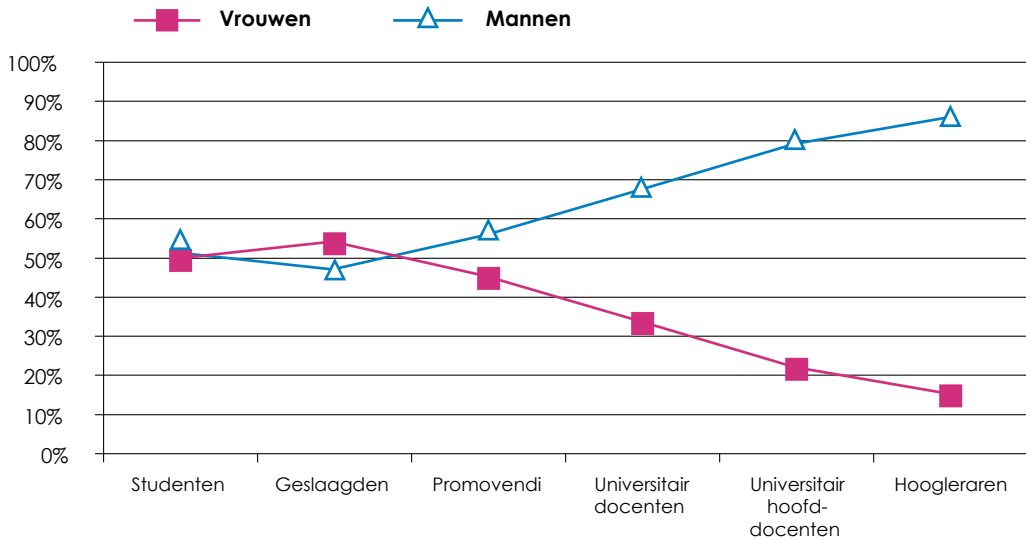
Man-vrouwverdeling bij ingeschreven studenten en geslaagden in personen, bij promovendi, universitair docenten, universitair hoofddocenten en hoogleraren in fte

	Mannen	Vrouwen	Totaal fte
Studenten	50,7%	49,3%	212.165
Geslaagden	46,4%	53,6%	31.726
Promovendi	55,3%	44,7%	8.110
Universitair docenten	66,8%	33,2%	4.340
Universitair hoofddocenten	78,5%	21,5%	2.053
Hoogleraren	85,2%	14,8%	2.481

Bron studenten en geslaagden: *1CHO2011, oktober 2011, in personen* ¹. Exclusief *wetenschapsgebied Gezondheid* ².
Bron personeel: *VSNU, WOPI, ultimo 2011, in fte* ³. Exclusief *wetenschapsgebied Gezondheid* ².

De voorgaande gegevens gaan over de gewone hoogleraren. In 2011 waren er daarnaast 711 bijzonder hoogleraren aan de Nederlandse universiteiten, waaronder 122 vrouwen⁴. Dat is 17,2%. Dit percentage wijkt niet veel af van het percentage vrouwelijke hoogleraren met een reguliere aanstelling.

Man-vrouwverdeling bij ingeschreven studenten, geslaagden, promovendi, universitair docenten, universitair hoofddocenten en hoogleraren, ultimo 2011

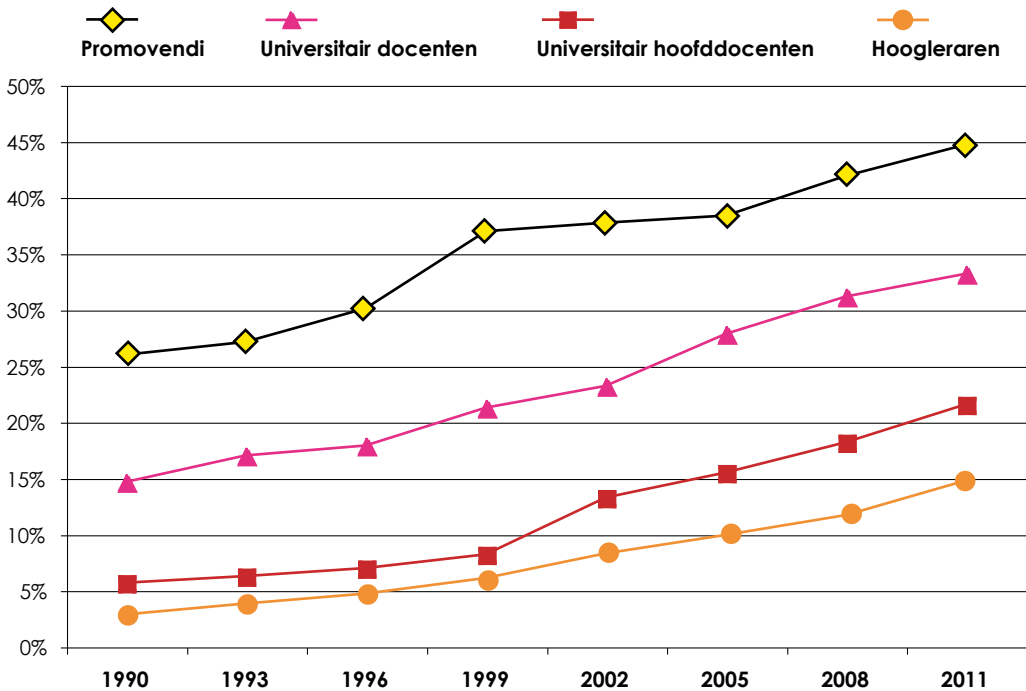

Bron studenten en geslaagden: 1cHO2011, oktober 2011, in personen¹. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².
 Bron personeel: VSNU, WOPI, ultimo 2011, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

Percentage vrouwen in de wetenschap groeit gestaag

Sinds 1990 is het percentage vrouwelijke universitair docenten verdubbeld en het percentage vrouwelijke universitair hoofddocenten en hoogleraren verviervoudigd. Het percentage vrouwelijke hoogleraren groeide van slechts 3,4% in 1991 naar 14,8% in 2011.

Ontwikkeling van het percentage vrouwen in fte, naar functiecategorie tussen 1990 en 2011

Bron: VSNU, WOPI, peildata 31-12, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

Pas in 2060 50% vrouwelijke hoogleraren bij huidige groeitempo

Hoewel het percentage vrouwelijke hoogleraren gestaag toeneemt, is de stijging op jaarbasis tussen 1999 en 2011 gering: gemiddeld iets meer dan 0,7 procentpunt per jaar. De binnen de EU vastgestelde Lissabon-doelstelling⁵ van 25% vrouwelijke hoogleraren in 2010 heeft Nederland dan ook bij lange na niet gehaald. Als het percentage vrouwelijke hoogleraren in dit tempo doorgroeit, dan is pas rond 2025 een kwart van alle hoogleraren vrouw en komt de 50% pas in 2060 in zicht.

Glazen plafond wordt dunner

Bij iedere stap in hun carrière ondervinden vrouwen meer belemmeringen dan mannen. De grootte van deze belemmeringen wordt gemeten met de glazen plafond index⁶. De index is ontwikkeld om te meten welke stap in de wetenschappelijke carrière de moeilijkste is en meet de 'dikte' van het glazen plafond tussen twee functiecategorieën. Een glazen plafond index van 1,0 geeft aan dat er geen probleem is in de doorstroming. Het aandeel vrouwen in de opeenvolgende functiecategorieën is dan nagenoeg gelijk. Tussen 2003 en 2011 is het glazen plafond voor vrouwen voor elke carrièrestap iets dunner geworden, maar het is er nog steeds. Vooral bij de stap van universitair docent naar universitair hoofddocent stuiten vrouwen op belemmeringen in de doorstroming. Bij mannen ligt de index bij iedere stap onder de 1,0. Dit is een indicatie dat mannen geen belemmeringen bij de doorstroming naar een hogere functie ondervinden; zij bevinden zich in een *glazen lift*.

Glazen plafond index vrouwen naar functieovergang, ultimo 2003, 2007 en 2011

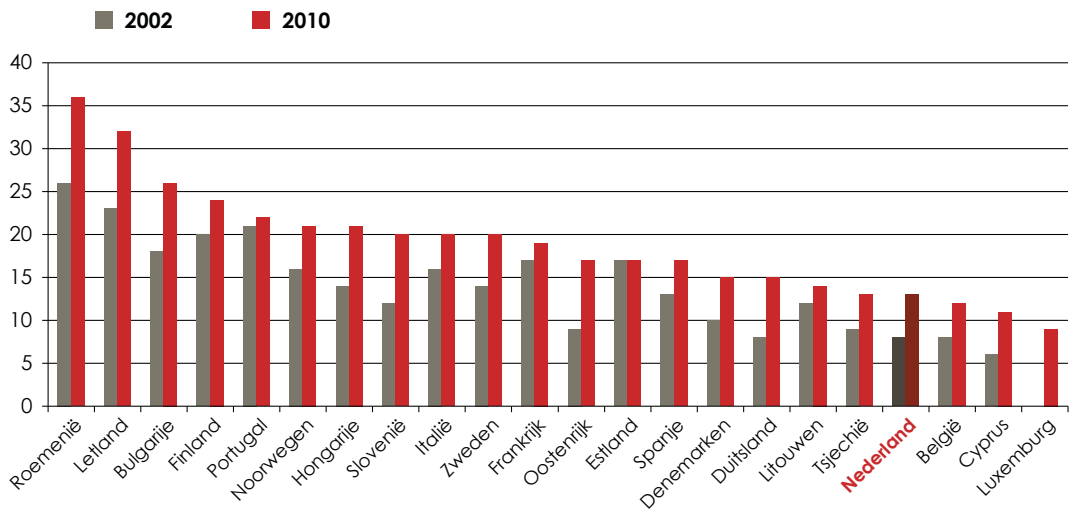
	Promovendus naar universitair docent	Universitair docent naar universitair hoofddocent	Universitair hoofddocent naar hoogleraar
2003	1,6	1,8	1,6
2007	1,3	1,8	1,5
2011	1,3	1,6	1,5

Bron: VSNU, WOPI, peildata 31-12, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

2. Europa

Nederland heeft in vergelijking met andere Europese landen een laag percentage vrouwelijke hoogleraren. Al jaren staat Nederland wat dit betreft in de onderste regionen van de Europese ranglijst. Uit de voorlopige versie van *She Figures 2012*, een publicatie van de Europese Commissie, blijkt dat Nederland op België, Cyprus en Luxemburg na het laagste percentage vrouwelijke hoogleraren heeft. Nederland bungelt op dit punt al jaren onderaan in Europa en daar komt maar geen verandering in. Waar bijvoorbeeld Duitsland en Oostenrijk de afgelopen tien jaar een forse groei van het percentage vrouwelijke hoogleraren hebben laten zien en hun positie op de Europese ranglijst hebben verbeterd, blijft de positie van Nederland onveranderd laag.

Percentage vrouwelijke hoogleraren (Grade A academic positions) in EU27-landen in 2010 en 2002

Bron: WiS database (DG Research, EC), preliminary *She Figures 2012* ⁷.

3. Universiteiten

Radboud Universiteit heeft hoogste percentage vrouwelijke hoogleraren

Het aantal en percentage vrouwelijke hoogleraren wisselt sterk per universiteit. De Radboud Universiteit Nijmegen heeft het hoogste percentage vrouwelijke hoogleraren, namelijk 20,6%. Dat is ruim boven het landelijke gemiddelde van 14,8%. De Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Leiden volgen met 19,2% vrouwelijke hoogleraren. De technische universiteiten (Delft, Eindhoven en Twente), met studies die van oudsher weinig vrouwen trekken, hebben relatief lage percentages vrouwelijke hoogleraren.

Percentage mannelijke en vrouwelijke hoogleraren en totaal in fte, naar universiteit⁸, ultimo 2011

	Percentage mannelijke hoogleraren 2011	Percentage vrouwelijke hoogleraren 2011	Totaal fte
Universiteit Leiden	80,8%	19,2%	218
Universiteit Utrecht	81,8%	18,2%	252
Rijksuniversiteit Groningen	80,8%	19,2%	263
Erasmus Universiteit Rotterdam	89,9%	10,1%	124
Universiteit Maastricht	81,3%	18,7%	96
Universiteit van Amsterdam	82,6%	17,4%	253
Vrije Universiteit Amsterdam	86,8%	13,2%	233
Radboud Universiteit Nijmegen	79,4%	20,6%	206
Universiteit van Tilburg	88,3%	11,7%	186
Technische Universiteit Delft	90,9%	9,1%	221
Technische Universiteit Eindhoven	94,3%	5,7%	143
Universiteit Twente	89,8%	10,2%	156
Wageningen Universiteit	91,2%	8,8%	98
Open Universiteit	81,1%	18,9%	32
Totaal	85,2%	14,8%	2.481

Bron: VSNU, WOPI, ultimo 2011, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

Percentage vrouwelijke hoogleraren neemt toe. Grote groei bij technische universiteiten

Tussen 2003 en 2011 is het percentage vrouwelijke hoogleraren bij vrijwel alle universiteiten toegenomen. Het percentage steeg het meest bij de Universiteit Maastricht, de Rijksuniversiteit Groningen, de Universiteit Utrecht en de Open Universiteit. De drie technische universiteiten (Delft, Eindhoven en Twente) hebben - samen met de Universiteit Maastricht - relatief de grootste groei. Zij wisten het percentage vrouwelijke hoogleraren tussen 2003 en 2011 ongeveer te verdrievoudigen. Alleen bij de Universiteit Wageningen is het percentage vrouwelijke hoogleraren in 2011 iets lager dan in 2003. Waarschijnlijk komt dit doordat het aantal vrouwelijke hoogleraren aan deze universiteit gering is (N=9). Een kleine wijziging in de absolute aantallen betekent dan een grote percentuele verschuiving.

Percentage en aantal vrouwelijke hoogleraren in fte, naar universiteit⁸, ultimo 2003 en 2011

	Percentage vrouwelijke hoogleraren 2003	Percentage vrouwelijke hoogleraren 2011	Totaal fte hoogleraren 2003	Totaal fte hoogleraren 2011
Universiteit Leiden	14,2%	19,2%	188	218
Universiteit Utrecht	9,0%	18,2%	253	252
Rijksuniversiteit Groningen	8,9%	19,2%	210	263
Erasmus Universiteit Rotterdam	6,1%	10,1%	101	124
Universiteit Maastricht	5,2%	18,7%	77	96
Universiteit van Amsterdam	13,5%	17,4%	274	253
Vrije Universiteit Amsterdam	6,8%	13,2%	189	233
Radboud Universiteit Nijmegen	12,8%	20,6%	179	206
Universiteit van Tilburg	8,0%	11,7%	120	186
Technische Universiteit Delft	3,1%	9,1%	199	221
Technische Universiteit Eindhoven	1,5%	5,7%	122	143
Universiteit Twente	3,9%	10,2%	121	156
Wageningen Universiteit	9,5%	8,8%	105	98
Open Universiteit	11,2%	18,9%	27	32
Totaal	8,6%	14,8%	2.165	2.481

Bron: VSNU, WOPI, ultimo 2003 en 2011, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

Doorstroming van vrouwen aan meeste universiteiten gemakkelijker

Vrouwen hebben op alle universiteiten nog steeds bij elke stap in hun wetenschappelijke carrière te maken met een glazen plafond. De glazen plafond index⁶ meet of er belemmeringen zijn in de doorstroming tussen twee functiecategorieën. Bij een index van 1,0 of lager is er geen indicatie voor belemmeringen in de doorstroming. Alleen aan de Technische Universiteit Delft lijken er voor vrouwen in de doorstroming van universitair hoofddocent naar hoogleraar geen belemmeringen te zijn. De carrièreestap van promovendus naar universitair docent is tussen 2003 en 2011 op vrijwel alle universiteiten gemakkelijker geworden, alleen bij de Universiteit Maastricht is die glazen plafond index ongewijzigd. Bij de doorstroming van universitair docent naar universitair hoofddocent en van universitair hoofddocent naar hoogleraar zien we zowel dalingen als stijgingen in de glazen plafond index. Zo steeg de index voor de stap van universitair hoofddocent naar hoogleraar bij de Erasmus Universiteit Rotterdam van 1,3 in 2003 naar 2,4 in 2011. Ook bij zes andere universiteiten (Leiden, Vrije Universiteit Amsterdam, Nijmegen, Tilburg, Wageningen en de Open Universiteit) werd deze stap lastiger voor vrouwen. Welke carrièreestap het lastigste is voor vrouwen, wisselt per universiteit.

Glazen plafond index vrouwen naar functieovergang en universiteit⁸, ultimo 2003 en 2011

	Promovendus/ universitair docent		Universitair docent/universitair hoofddocent		Universitair hoofddocent/ hoogleraar	
	2003	2011	2003	2011	2003	2011
Universiteit Leiden	1,6	1,3	1,7	1,3	1,2	1,4
Universiteit Utrecht	1,4	1,3	1,5	1,2	2,3	1,8
Rijksuniversiteit Groningen	1,5	1,3	1,4	1,8	2,1	1,1
Erasmus Universiteit Rotterdam	1,5	1,3	3,0	1,4	1,3	2,4
Universiteit Maastricht	1,6	1,6	1,1	1,3	5,7	1,4
Universiteit van Amsterdam	1,6	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5
Vrije Universiteit Amsterdam	1,5	1,4	3,2	1,5	1,3	1,9
Radboud Universiteit Nijmegen	2,4	1,5	1,3	1,3	1,0	1,3
Universiteit van Tilburg	2,1	1,5	1,7	1,5	1,9	2,0
Technische Universiteit Delft	1,6	1,3	3,3	2,5	1,4	1,0
Technische Universiteit Eindhoven	2,4	1,4	3,6	3,0	1,9	1,1
Universiteit Twente	1,6	1,1	1,8	2,1	2,6	1,4
Wageningen Universiteit	2,6	1,8	1,6	1,9	1,2	1,8
Open Universiteit	1,9	1,1	2,6	1,4	1,2	1,7

Bron: VSNU, WOPI, peildata 31-12, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

4. Universitair medische centra

Relatief veel vrouwelijke hoogleraren bij universitair medische centra

Aan de universitair medische centra in Nederland werken in totaal ongeveer 60.000 personen. De overgrote meerderheid daarvan, 67%, is vrouw⁹. Het aantal vrouwelijke studenten dat kiest voor het wetenschapsgebied *Gezondheid* is inmiddels 65,9%¹⁰. Het percentage vrouwelijke hoogleraren aan de universitair medische centra is in 2012 17,3%. Koploper is het VU medisch centrum met 21,4% vrouwelijke hoogleraren.

Percentage mannelijke en vrouwelijke hoogleraren en totaal hoogleraren bij universitair medische centra, in personen, april-mei 2012

	Percentage mannelijke hoogleraren	Percentage vrouwelijke hoogleraren	Totaal hoogleraren
Leids Universitair Medisch Centrum	85,1%	14,9%	148
Universitair Medisch Centrum Utrecht	81,0%	19,0%	147
Universitair Medisch Centrum Groningen	78,9%	21,1%	185
Erasmus Medisch Centrum	85,5%	14,5%	193
Maastricht Universitair Medisch Centrum	87,4%	12,6%	167
Academisch Medisch Centrum (UvA)	81,7%	18,3%	153
VU medisch centrum	78,6%	21,4%	159
Universitair Medisch Centrum St Radboud	83,6%	16,4%	152
Totaal	82,7%	17,3%	1.304

Bron: [opgaven afzonderlijke universitair medische centra, peildata april-mei 2012](#)².

Percentage vrouwelijke hoogleraren bij universitair medische centra in drie jaar fors toegenomen

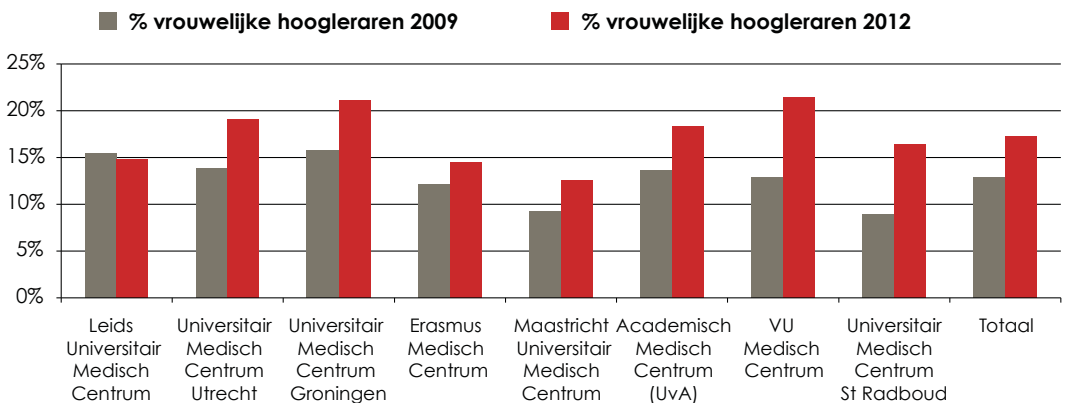
Het percentage vrouwelijke hoogleraren is tussen 2009 en 2012 bij alle universitair medische centra gegroeid, behalve bij het Leids Universitair Medisch Centrum. Opvallend is opnieuw het VU medisch centrum, dat niet alleen het hoogste percentage vrouwelijke hoogleraren heeft, maar ook de grootste stijging: van 12,9% in 2009 naar 21,4% in 2012. Ook aan het Universitair Medisch Centrum St Radboud steeg het percentage vrouwelijke hoogleraren aanzienlijk: van 9,0 naar 16,4%.

Percentage vrouwelijke hoogleraren bij universitair medische centra, in personen, 2009 en 2012

	Percentage vrouwelijke hoogleraren 2009	Percentage vrouwelijke hoogleraren 2012
Leids Universitair Medisch Centrum	15,4%	14,9%
Universitair Medisch Centrum Utrecht	13,8%	19,0%
Universitair Medisch Centrum Groningen	15,8%	21,1%
Erasmus Medisch Centrum	12,1%	14,5%
Maastricht Universitair Medisch Centrum	9,3%	12,6%
Academisch Medisch Centrum (UvA)	13,6%	18,3%
VU medisch centrum	12,9%	21,4%
Universitair Medisch Centrum St Radboud	9,0%	16,4%

Bron: [opgaven afzonderlijke universitair medische centra, in personen, peildata 2009 en 2012](#)².

Percentage vrouwelijke hoogleraren in personen, bij universitair medische centra, 2009 en 2012

Bron: [opgaven afzonderlijke universitair medische centra, in personen, peildata 2009 en 2012](#)².

5. Wetenschapsgebieden

Seksesegregatie in de wetenschap

Vrouwen en mannen kiezen traditioneel voor studies in verschillende vakgebieden en dat verandert maar langzaam. Deze seksegregatie is terug te zien in de percentages vrouwelijke studenten en hoogleraren per wetenschapsgebied¹¹. Er is duidelijk sprake van wetenschapsgebieden met veel en wetenschapsgebieden met weinig vrouwen. Over het wetenschapsgebied *Gezondheid* worden op een andere manier gegevens verzameld dan over de andere wetenschapsgebieden. De gegevens zijn daardoor niet helemaal vergelijkbaar. De gegevens over het overgrote deel van het wetenschapsgebied *Gezondheid* zijn te vinden in het onderdeel universitair medische centra.

Percentage vrouwelijke studenten (personen) oktober 2011, en percentage vrouwelijke hoogleraren (fte) ultimo 2011, naar wetenschapsgebied

Wetenschapsgebied	Percentage vrouwelijke studenten	Percentage vrouwelijke hoogleraren
Landbouw	55,4%	8,9%
Natuur	37,1%	9,5%
Techniek	20,4%	7,4%
Economie	33,3%	8,5%
Recht	59,7%	22,4%
Gedrag&Maatschappij	68,3%	21,4%
Taal&Cultuur	62,7%	23,3%

Bron studenten: 1cHO2011_ oktober 2011¹.
Bron personeel: V\$NU, WOPI_ ultimo 2011, in fte³.

Percentage vrouwelijke hoogleraren geen afspiegeling van percentage vrouwelijke studenten

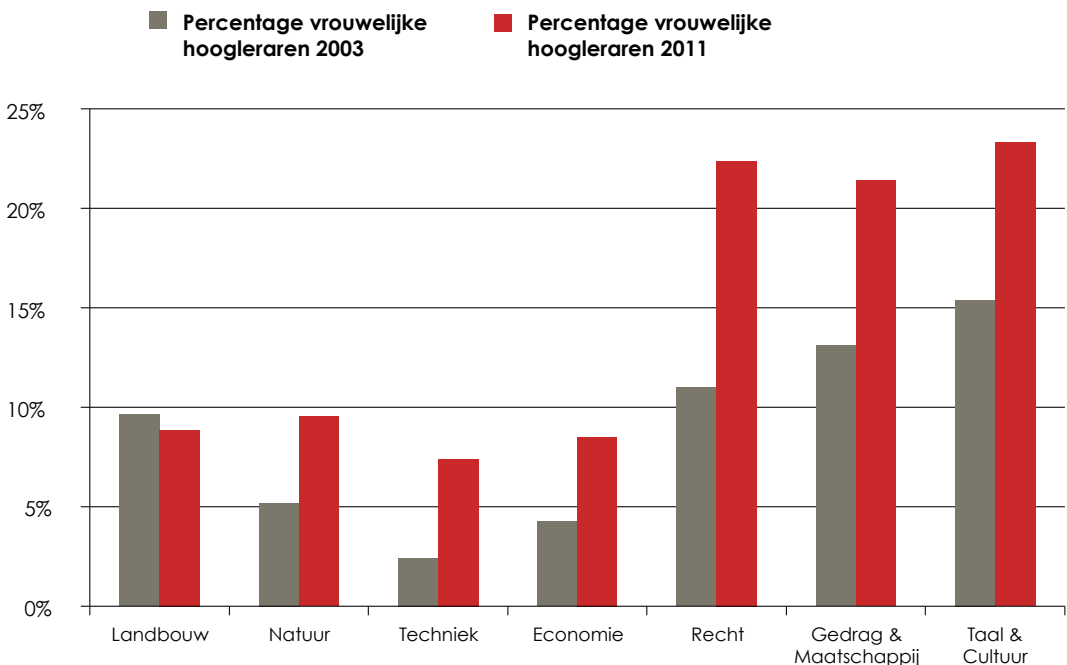
In alle wetenschapsgebieden is het percentage vrouwelijke hoogleraren lager dan het percentage vrouwelijke studenten. Wetenschapsgebieden met de hoogste percentages vrouwelijke studenten (*Recht, Gedrag & Maatschappij* en *Taal & Cultuur*) hebben wel het hoogste percentage vrouwelijke hoogleraren, behalve bij *Landbouw*. Daar is meer dan de helft van de studenten vrouw, maar van de hoogleraren is nog geen 10% vrouw. Bij

Techniek, Economie en *Natuur* studeren van oudsher minder vrouwen dan in de andere wetenschapsgebieden en deze gebieden hebben ook een laag percentage vrouwelijke hoogleraren. Bij *Economie* en *Natuur* is tegenwoordig overigens ruim een derde van de studenten vrouw.

Percentage vrouwelijke hoogleraren in bijna alle wetenschapsgebieden toegenomen

Vergeleken met 2003 is in bijna elk wetenschapsgebied¹¹ het percentage vrouwelijke hoogleraren gegroeid. Alleen in het gebied *Landbouw* nam het percentage iets af. Een mogelijke oorzaak hiervoor is dat het aantal hoogleraren in dit wetenschapsgebied veel kleiner is dan in de andere gebieden. Het aantal fte (fulltime-equivalent) vrouwelijke hoogleraren in *Landbouw* is 8,6 terwijl het bij de andere wetenschapsgebieden varieert van 25,6 (*Economie*) tot 93,1 (*Taal & Cultuur*). Een kleine wijziging in het aantal fte (vrouwelijke) hoogleraren heeft daardoor al snel een grote invloed op de percentages.

Percentage vrouwelijke hoogleraren (fte) naar wetenschapsgebied, ultimo 2003 en 2011

Bron: VSNU, WOPI ultimo 2003 en 2011, in fte³.

Glazen plafond voor vrouwen neemt in alle wetenschapsgebieden af

Om belemmeringen in de doorstroming tussen twee functiecategorieën te meten is de glazen plafond index⁶ ontwikkeld. De glazen plafond index is sinds 2003 in de verschillende wetenschapsgebieden¹¹ voor vrijwel iedere carrièrestap lager geworden. In de meeste wetenschapsgebieden is de stap van universitair docent naar universitair hoofddocent het lastigste voor vrouwen. Vooral in wetenschapsgebied *Techniek* is de glazen plafond index tussen deze functies hoog (2,6), al is deze wel minder hoog dan in 2003 (3,2). De stap van promovendus naar universitair docent en die van universitair hoofddocent naar hoogleraar zijn in dit gebied juist een stuk gemakkelijker geworden. De index is hier lager dan bij de andere wetenschapsgebieden.

Glazen plafond index vrouwen naar wetenschapsgebied¹¹, ultimo 2003 en 2011

	Promovendus/ universitair docent		Universitair docent/universitair hoofddocent		Universitair hoofddocent/ hoogleraar	
	2003	2011	2003	2011	2003	2011
Landbouw	2,6	1,8	1,6	1,9	1,1	1,8
Natuur	2,2	1,7	2,0	1,6	1,5	1,5
Techniek	1,8	1,2	3,2	2,6	1,6	1,1
Economie	1,8	1,4	2,2	1,9	2,1	1,7
Recht	1,2	1,3	1,5	1,2	2,5	1,6
Gedrag & Maatschappij	1,9	1,5	1,6	1,5	1,5	1,4
Taal&Cultuur	1,9	1,5	1,1	1,1	1,7	1,5

Bron: VSNU, WOPI ultimo 2003 en 2011, in fte³.

6. Babyboom

Versnellen groei vrouwelijke hoogleraren

Hoewel het percentage vrouwelijke hoogleraren gestaag groeit, gaat die groei langzaam. Als er niet actief beleid wordt gevoerd, moeten we nog een halve eeuw wachten voordat er een evenredige man-vrouwverdeling onder hoogleraren is. Willen we de groei van het percentage vrouwelijke hoogleraren versnellen, dan zullen er simpelweg meer vrouwelijke hoogleraren benoemd moeten worden. En daar komt ruimte voor. Eind 2011 waren er in Nederland 669 hoogleraren van 60 jaar of ouder die de komende jaren met emeritaat gaan.

Potentieel vrouwelijke universitair hoofddocenten dat de uitstromende hoogleraren kan vervangen

	Hoogleraren 60 jaar en ouder			Universitair hoofddocenten tot 60 jaar			Potentieel vrouwelijke universitair hoofddocenten dat de uitstromende hoogleraren kan vervangen
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Totaal	Mannen	Vrouwen	
Landbouw	21	3	24	132	108	24	100%
Natuur	110	6	116	322	269	53	45,7%
Techniek	114	2	116	415	375	40	34,5%
Economie	74	5	79	255	216	39	49,4%
Recht	59	11	70	209	129	80	114,3%
Gedrag & Maatschappij	101	17	118	381	242	139	117,8%
Taal&Cultuur	92	18	110	205	125	80	72,7%
Divers ¹²	32	4	36	31	16	15	41,7%
Totaal	603	66	669	1.950	1.480	470	70,3%

Bron: VSNU, WOPI, ultimo 2011, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

Voldoende vrouwen beschikbaar om vertrekkende hoogleraren te vervangen

Universitair hoofddocenten zijn een belangrijk potentieel voor de vervanging van uitstromende hoogleraren. In de wetenschapsgebieden¹¹ Landbouw, Recht en Gedrag & Maatschappij zijn ruim voldoende vrouwelijke universitair hoofddocenten om alle vertrekkende hoogleraren te vervangen. In het wetenschapsgebied Taal & Cultuur kan bijna driekwart van de vertrekkende hoogleraren door vrouwen worden vervangen, bij Natuur en bij Economie bijna de helft en bij Techniek ruim een derde. Het argument dat 'er gewoon geen vrouwen zijn' gaat niet meer op.

7. Deeltijd

Vrouwelijke academici werken relatief vaak fulltime

De meeste werkende vrouwen in Nederland hebben een parttime baan. In dat perspectief is het opvallend dat vrouwen aan de Nederlandse universiteiten relatief vaak fulltime werken. In alle functiecategorieën heeft meer dan de helft van de vrouwen een volledige baan (>34 uur per week volgens de CBS-definitie) ¹³.

Procentuele verdeling over het aantal uren dat men werkt per week, naar functiecategorie en geslacht, ultimo 2011. Basis is de (totale) omvang van de arbeidsrelatie(s) per persoon per functie en binnen 1 universiteit

Aantal uren		0 tot 12	12 t/m 34	0 t/m 34	> 34 (fulltime) ¹³
Hoogleraren	Mannen	14,8%	16,6%	31,4%	68,6%
	Vrouwen	11,7%	23,6%	35,3%	64,7%
Universitair hoofddocenten	Mannen	5,5%	15,6%	21,1%	78,9%
	Vrouwen	4,3%	33,8%	38,1%	61,9%
Universitair docenten	Mannen	5,3%	22,6%	27,9%	72,1%
	Vrouwen	3,7%	42,6%	46,3%	53,7%

Bron: VSNU, WOPI, ultimo 2011, in fte ³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid ².

Vrouwen werken aan begin van wetenschappelijke carrière vaker in deeltijd dan mannen

Bijna 60% van de vrouwelijke wetenschappers werkt fulltime, maar van de mannelijke wetenschappers werkt een nog hoger percentage fulltime (73%). Vooral bij de universitair docenten en de universitair hoofddocenten is het verschil tussen vrouwen en mannen groot. Het percentage mannen met een fulltime baan is in deze functies bijna 20% hoger. Vrouwen hebben hierdoor wellicht bij de start van hun loopbaan minder tijd om zich te profileren op onderdelen die van belang zijn voor een wetenschappelijke carrière zoals onderzoek, publiceren en bestuursfuncties. Eenmaal hoogleraar geworden, hebben vrouwen bijna even vaak als mannen een fulltime baan.

8. Beloning

Vrouwelijke wetenschappers in lagere salarisschalen dan mannelijke

Gemiddeld verdienen vrouwen in Nederland in eenzelfde functie 18% minder dan hun mannelijke collega's ¹⁴. Ook op universiteiten zien we een salarisverschil tussen vrouwen en mannen. Voor alle universitaire functiecategorieën geldt dat een veel groter deel van de vrouwen dan van de mannen in de lagere salarisschalen behorend bij de functie zit.

Verdeling van fte naar functiecategorie en geslacht over salarisschalen, ultimo 2011

Salarisschaal	Hoogleraren		Universitair hoofddocent		Universitair docent	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
<=10					3,4%	6,1%
11			0,1%	0,2%	39,3%	48,9%
12			0,6%	0,8%	55,4%	44,0%
13			36,2%	55,5%	1,4%	0,7%
14	0,2%	0,0%	60,2%	39,9%	0,3%	0,2%
15	0,3%	0,2%	2,9%	3,2%	0,1%	
16	56,1%	79,5%	0,2%	0,3%	0,0%	0,1%
17	0,6%	0,3%				
18	42,1%	19,4%				
Divers ¹⁵	0,7%	0,5%				
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: VSNU, WOPI, ultimo 2011, in fte ³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid ².

Hoe hoger de universitaire functie, hoe groter het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen

Hoe hoger de functie, hoe groter het verschil is tussen het percentage vrouwen en mannen in de laagste salarisschaal. Het percentage vrouwen in de laagste schaal is bij de universitair docenten (schaal 11) 10% hoger dan het percentage mannen. Bij de universitair hoofddocenten (schaal 13) is dat verschil 20% en bij hoogleraren (schaal 16) 24%. Dit verschil in inschaling tussen vrouwen en mannen is een indicatie dat vrouwen in de Nederlandse wetenschap minder verdienen dan hun mannelijke collega's. Er zijn geen gegevens die gedetailleerd genoeg zijn om te onderzoeken hoe groot het salarisverschil precies is. Er is bijvoorbeeld geen informatie over de treden binnen de salarisschalen en ook eventuele toelages worden niet in de WOPI-data geregistreerd.

Beloningsverschil ook bij jongere generatie

Van de vrouwelijke hoogleraren zit bijna 80% in de lagere salarisschaal van de hoogleraarsfunctie. Van de mannelijke hoogleraren is dat 56%. Om het hogere percentage mannen in de hoogste salarisschaal te verklaren, wordt leeftijd vaak als factor genoemd. Omdat er van oudsher meer mannen aan de universiteit werken, is de gemiddelde leeftijd van mannelijke hoogleraren hoger en dat zou van invloed zijn op de inschaling. Bij de hoogleraren tot 55 jaar zien we inderdaad een lager percentage mannen in de hoogste salarisschaal dan bij alle hoogleraren. Maar ook voor deze jongere generatie hoogleraren geldt dat het percentage mannen in de hoogste salarisschaal beduidend hoger is dan het percentage vrouwen. Een andere mogelijke verklaring van de lagere inschaling van vrouwelijke hoogleraren zou kunnen zijn dat vrouwen minder dan mannen academische managementfuncties vervullen.

Verdeling van fte hoogleraren naar geslacht en leeftijd over salarisschalen, ultimo 2011

	Hoogleraren alle leeftijden			Hoogleraren tot 60 jaar			Hoogleraren tot 55 jaar		
	Man	Vrouw	Totaal fte	Man	Vrouw	Totaal fte	Man	Vrouw	Totaal fte
<=14	0%	0%	5	0%	0%	4	0%	0%	2
15-16	56%	80%	1.485	62%	80%	1.269	65%	79%	969
17-18	43%	20%	975	38%	19%	678	35%	20%	465
Divers ¹⁵	1%	1%	16	1%	1%	12	0%	1%	6
Totaal	100%	100%	2.481	100%	100%	1.963	100%	100%	1.443

Bron: VSNU, WOPI, ultimo 2011, in fte³. Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid².

9. Academisch management

Weinig vrouwen op leidinggevende functies in de wetenschap

In 2011 wordt ruim 16% van de managementfuncties op universiteiten bekleed door een vrouw. Dat is meer dan in 2008. De stijging van het percentage vrouwen is vooral het gevolg van de afname van het aantal functies en daarmee van het aantal mannelijke bestuurders die deze functies vervulden. Net als in 2008 bekleeden vrouwen in 2011 het vaakst de functie van directeur van een onderwijsinstituut.

Academisch management¹⁶ naar geslacht, ultimo 2008 en 2011, in fte

	2008			2011		
	Man	Vrouw	Percentage Vrouw	Man	Vrouw	Percentage Vrouw
Decaan	54,4	3,0	5%	56,0	4,0	7%
Directeur onderwijsinstituut	33,5	10,6	24%	24,6	11,0	31%
Directeur onderzoeksinstituut	14,8		0%	13,1		0%
Totaal	102,8	13,6	12%	93,6	15,0	14%

Bron: [VSNU, WOPI, ultimo 2008 en 2011, in fte](#)³. [Exclusief wetenschapsgebied Gezondheid](#)².

Aantal vrouwen in colleges van bestuur neemt langzaam toe

Langzaam worden vrouwen in het college van bestuur van een universiteit meer vanzelfsprekend. Waren er in 2009 nog maar drie vrouwelijke universiteitsbestuurders (7%), verdeeld over drie universiteiten, nu zijn dat er acht (19%), verdeeld over zes universiteiten. Drie vrouwelijke bestuursleden zijn voorzitter van het college van bestuur en twee zijn rector magnificus. De Universiteit van Amsterdam neemt een bijzondere positie in met meer vrouwelijke dan mannelijke bestuurders¹⁷.

Man-vrouwverdeling colleges van bestuur van de universiteiten, juli 2009 en juli 2012⁸

Colleges van bestuur	2009		2012	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Universiteit Leiden	2	1	2	1
Universiteit Utrecht	2	1	2	1
Rijksuniversiteit Groningen	3	0	3	0
Erasmus Universiteit Rotterdam	3	0	2	1
Universiteit Maastricht	3	0	3	0
Universiteit van Amsterdam ¹⁷	2	1	1	3
Vrije Universiteit	3	0	2	1
Radboud Universiteit Nijmegen	3	0	3	0
Universiteit van Tilburg	2	0	2	0
Technische Universiteit Delft	3	0	3	0
Technische Universiteit Eindhoven	3	0	3	0
Universiteit Twente	3	0	3	0
Wageningen Universiteit	3	0	3	0
Open Universiteit	3	0	2	1
Totaal	38	3	34	8
Percentage vrouwen		7%		19%

Bron: websites Nederlandse universiteiten, juli 2012. De cijfers over 2009 zijn afkomstig uit de *Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2009*¹⁸.

Vrouwen steeds beter vertegenwoordigd in raden van toezicht

In 2012 is 36% van alle leden van universitaire raden van toezicht vrouw. De Open Universiteit is de enige universiteit met een vrouwelijke voorzitter van de raad van toezicht. In de meeste universitaire raden van toezicht zijn vrouwen al langer relatief goed vertegenwoordigd. Bij de instelling van deze raden in de jaren negentig van de vorige eeuw zijn door de toenmalige minister van OCW afspraken gemaakt met de Eerste Kamer over de evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in deze raden ¹⁹.

Man-vrouwverdeling raden van toezicht van de universiteiten, juli 2009 en juli 2012 ⁸

Raden van toezicht	2009		2012	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Universiteit Leiden	3	2	3	2
Universiteit Utrecht	4	1	4	1
Rijksuniversiteit Groningen	3	2	3	2
Erasmus Universiteit Rotterdam	3	2	3	2
Universiteit Maastricht	4	1	3	1
Universiteit van Amsterdam	3	1	2	2
Vrije Universiteit	7	2	4	2
Radboud Universiteit Nijmegen	4	3	4	3
Universiteit van Tilburg	5	2	4	3
Technische Universiteit Delft	3	2	3	2
Technische Universiteit Eindhoven	4	2	4	1
Universiteit Twente	4	1	3	2
Wageningen Universiteit	3	1	3	1
Open Universiteit	3	2	3	2
Totaal	53	24	46	26
Percentage vrouwen		31%		36%

Bron: websites Nederlandse universiteiten, juli 2012. De cijfers over 2009 zijn afkomstig uit de Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2009 ¹⁸.

Verschillen percentage vrouwelijke afdelingshoofden tussen universitair medische centra groot

Bijna 11% van de afdelingshoofden hoogleraren van de universitair medische centra is vrouw, maar het percentage verschilt sterk per organisatie. Waar bij het Academisch Medisch Centrum van de Universiteit van Amsterdam 25% van de afdelingshoofden vrouw is, is dat bij het Erasmus Medisch Centrum slechts 2% (één vrouwelijk afdelingshoofd).

Hoogleraren afdelingshoofd aan universitair medische centra, naar geslacht, In personen. peildatum april-mei 2012

	Afdelingshoofden hoogleraar			
	Man	Vrouw	Totaal	% Vrouw
Leids Universitair Medisch Centrum	36	2	38	5,3%
Universitair Medisch Centrum Utrecht	37	5	42	11,9%
Universitair Medisch Centrum Groningen	39	7	46	15,2%
Erasmus Medisch Centrum	48	1	49	2,0%
Maastricht Universitair Medisch Centrum	42	2	44	4,5%
Academisch Medisch Centrum (UvA)	36	12	48	25,0%
VU medisch centrum	33	4	37	10,8%
Universitair Medisch Centrum St Radboud	42	5	47	10,6%
Totaal	313	38	351	10,8%

Bron: [afzonderlijke opgaven universitair medische centra, april-mei 2012](#)².

Weinig vrouwen in raden van bestuur universitair medische centra

In de raden van bestuur van de universitair medische centra zijn tussen 2009 en 2012 geen noemenswaardige veranderingen in het percentage vrouwelijke bestuurders opgetreden. In totaal zijn twee bestuurders van een universitair medisch centrum vrouw, evenveel als in 2009.

Man-vrouwverdeling raden van bestuur van de universitair medische centra, juli 2009 en april-mei 2012

	2009			2012		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Leids Universitair Medisch Centrum	4	0	4	3	0	3
Universitair Medisch Centrum Utrecht	4	0	4	4	0	4
Universitair Medisch Centrum Groningen	4	0	4	4	0	4
Erasmus Medisch Centrum	3	1	4	2	1	3
Maastricht Universitair Medisch Centrum	4	0	4	4	0	4
Academisch Medisch Centrum (UvA)	2	1	3	3	0	3
VU medisch centrum	4	0	4	3	0	3
Universitair Medisch Centrum St Radboud	3	0	3	3	1	4
Totaal leden	28	2	30	26	2	28
Percentage vrouw		6,7%			7,1%	

Bron: *afzonderlijke opgaven universitair medische centra, juli 2009 en april-mei 2012* ².

Stijging percentage vrouwelijke toezichthouders bij universitair medische centra

Het percentage vrouwelijke toezichthouders bij de universitair medische centra is tussen 2009 en 2011 toegenomen: van 29,8% naar 38,5%. Alleen bij het Leids Universitair Medisch Centrum was er een daling van twee vrouwelijke toezichthouders in 2009 naar één in 2012.

Man-vrouwverdeling raden van toezicht van de universitair medische centra, juli 2009 en juli 2012

	2009			2012		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Leids Universitair Medisch Centrum	3	2	5	3	1	4
Universitair Medisch Centrum Utrecht	4	3	7	4	3	7
Universitair Medisch Centrum Groningen	3	2	5	3	2	5
Erasmus Medisch Centrum	4	1	5	3	2	5
Maastricht Universitair Medisch Centrum	4	0	4	3	2	5
Academisch Medisch Centrum (UvA)	4	1	5	3	1	4
VU medisch centrum	7	2	9	4	2	6
Universitair Medisch Centrum St Radboud	4	3	7	3	3	6
Totaal leden	33	14	47	26	16	42
Percentage vrouw		29,8%			38,1%	

Bron: *afzonderlijke opgaven universitair medische centra, juli 2009 en juli 2012* ².

10. Wetenschappelijke organisaties

Vrouwen goed vertegenwoordigd in de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

In Nederland zijn er twee organisaties die van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de wetenschap in Nederland: de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijke Onderzoek en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) voert al jaren actief beleid voor een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de Nederlandse wetenschap. Dat beleid is succesvol: vrouwen zijn er relatief goed vertegenwoordigd in bestuursfuncties. In het algemeen bestuur zijn twee van de vijf bestuursleden vrouw en ruim een derde van de gebiedsbestuurders is vrouw. Er zijn twee gebieden die geen vrouwelijke bestuurders hebben: *Natuurkunde* en *Exacte Wetenschappen*. In het gebiedsbestuur *Medische Wetenschappen* zijn er meer vrouwelijke dan mannelijke bestuurders.

Aantal mannen en vrouwen in bestuurlijke functies bij de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, peildatum juli 2012

	man	vrouw
Algemeen bestuur	3	2
Directie	3	0
Gebiedsbesturen:		
geesteswetenschappen	5	4
maatschappij- en gedragswetenschappen	5	3
natuurkunde	5	0
chemische wetenschappen	8	1
exacte wetenschappen	4	0
aard- en levenswetenschappen	6	3
medische wetenschappen	4	5
technische wetenschappen	4	1
Totaal gebiedsbesturen	41	17
Percentage vrouwen		29,3%

Bron: [website Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijke Onderzoek, juli 2012](#).

Laag percentage vrouwelijke leden Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

De directie van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) bestaat uitsluitend uit mannen, maar de man-vrouwverhouding in het bestuur van de KNAW is redelijk in evenwicht, drie van de zeven bestuursleden zijn vrouw.

Aantal mannen en vrouwen in directie en bestuur bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, peildatum juli 2012

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Directie	2	0	2
Bestuur	4	3	7
waarvan:			
President	1	0	1
Bestuur afdeling Letteren	1	2	3
Bestuur afdeling Natuurkunde	2	1	3

Bron: *website Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, juli 2012.*

Het percentage vrouwelijke leden van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen blijft achter. Van de 534 leden in 2012 zijn er 52 vrouw. Dat is nog geen tien procent, minder dan het percentage vrouwelijke hoogleraren in Nederland (14,8%). Het lage percentage vrouwelijke leden is misschien deels te verklaren doordat leden van de Akademie voor het leven worden benoemd. Van de leden is een deel al met emeritaat. Omdat er in het verleden minder vrouwelijke hoogleraren waren, zijn er onder de emeriti veel meer mannen.

De verschillen tussen de wetenschapsgebieden met betrekking tot het aantal vrouwelijke leden zijn groot. Er zijn twee gebieden die helemaal geen vrouwelijke leden hebben: *Aardwetenschappen* en *Wiskunde*.

Aantal mannelijke en vrouwelijke leden van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

	Mannen	Vrouwen	Totaal	percentage vrouwen
Aardwetenschappen	24	0	24	0%
Biologie	35	4	39	10,3%
Geneeskunde	62	6	68	8,8%
Natuur- en Sterrenkunde	45	1	46	2,2%
Scheikunde	44	1	45	4,8%
Technische Wetenschappen	38	1	39	2,6%
Wiskunde	25	0	25	0%
Afdeling Natuurkunde totaal	273	13	286	4,6%
Filosofie en Theologie	19	3	22	13,6%
Gedrags- en Maatschappijwetenschappen	68	13	81	16,1%
Historische Wetenschappen	39	8	47	17%
Rechtswetenschappen	43	6	49	12,2%
Taal- en Literatuurwetenschappen	40	9	49	18,4%
Afdeling Letterkunde totaal	209	39	248	15,7%
Akademieleden totaal	482	52	534	9,7%

Bron: [website Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen](#), peildatum juli 2012.

Vrouwen evenredig vertegenwoordigd in De Jonge Akademie

De Jonge Akademie is in 2005 opgericht om succesvolle jonge wetenschappers te organiseren. Vrouwen zijn in De Jonge Akademie goed vertegenwoordigd: 40% van de leden is vrouw.

Aantal mannen en vrouwen bij De Jonge Akademie

	Mannen	Vrouwen	Totaal	percentage vrouwen
Bestuur	3	2	5	40,0%
Leden 2012	30	20	50	40,0%
Alumni	37	23	60	38,3%

Bron: [website De Jonge Akademie](#), peildatum juli 2012.

Noten

1. Voor gegevens over studenten en geslaagden is gebruikgemaakt van het bronbestand 1 cijfer HO (vaak afgekort tot 1cHO), een extract uit het Centraal Register Inschrijvingen Hoger Onderwijs (CRIHO) waarin gegevens over instroom, inschrijvingen en examens zijn opgenomen. Bij studenten betreft het hoofdschrijvingen op 1 oktober van het betreffende jaar, bij geslaagden betreft het master- en doctoraaldiploma's naar academisch jaar.
2. Door overgang van het personeel van de medische faculteiten van de universiteiten naar de universitair medische centra, is zicht op het totale wetenschapsgebied *Gezondheid* verloren gegaan. Voor deze monitor is het kleine deel van het wetenschapsgebied *Gezondheid* dat nog in de WOPI-bestanden zit buiten beschouwing gelaten. Gegevens over hoogleraren voor het overgrote deel van het wetenschapsgebied *Gezondheid* zijn aangeleverd door de afzonderlijke universitair medische centra. Het is de tweede keer dat deze gegevens door de universitair medische centra zijn aangeleverd en deze dienen als indicatieve cijfers geïnterpreteerd te worden. Gegevens over studenten in het wetenschapsgebied *Gezondheid* komen, net als de gegevens van studenten in de andere wetenschapsgebieden, uit 1cHO.
3. WOPI-bestanden (Wetenschappelijk Onderwijs Personeelsinformatie) bevatten gegevens van het personeel in dienst van de universiteiten. Het bestand wordt verzameld en beheerd door het bureau van de Vereniging van Universiteiten (VSNU).
4. De VSNU verzamelt sinds 2009 gegevens over hoogleraren die in enige vorm als hoogleraar werk verrichten voor de universiteit, maar hiervoor met de universiteit geen arbeids-overeenkomst met bezoldiging hebben. Deze dataverzameling wordt 'Hoogleraren NIET in WOPI' genoemd. De universitaire registraties waarop deze dataverzameling is gebaseerd zijn nog in ontwikkeling. De aantallen hoogleraren die in deze dataverzameling worden geregistreerd dienen daarom als indicatie te worden beschouwd. Het is niet (goed) mogelijk om van deze 'Hoogleraren NIET in WOPI' de arbeidsomvang uitgedrukt in fte weer te geven. De dataverzameling bevat daarom alleen gegevens over deze hoogleraren in personen. De dataverzameling omvat de groep bijzonder hoogleraren volgens de definitie van de WHW en een restgroep waarin alle overige soorten hoogleraren zonder bezoldigde arbeidsovereenkomst zijn opgenomen.
5. In het Lissabon-akkoord van maart 2000 sprak de Europese Raad af om van Europa tegen 2010 de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie te maken. Een uitwerking van deze doelstelling is te vinden in: 'Investeren in onderzoek. Een actieplan voor Europa' http://europa.eu/legislation_summaries/other/i23021_nl.htm.
6. Berekening glazen plafond index (GPI):
$$\frac{\text{percentage vrouwen in functiecategorie X-1}}{\text{percentage vrouwen in functiecategorie X}}$$

De waarde van de glazen plafond index loopt van 0 tot oneindig. Belemmeringen in de doorstroming van vrouwen lijken afwezig wanneer de percentages in twee elkaar opvolgende functiecategorieën vrijwel gelijk

zijn, de waarde van de index ligt dan rond de 1,0. Als bijvoorbeeld 33% van de universitair docenten vrouw is en ook 33% van de universitair hoofddocenten is vrouw dan is de index 1,0. Als de index groter is dan 1,0, dan is er een probleem in de doorstroming. Hoe hoger de waarde boven de 1,0, hoe 'dikker' het glazen plafond. Als de waarde onder 1,0 ligt, dan zijn vrouwen in een functiecategorie beter vertegenwoordigd dan in de functiecategorie daaronder. De glazen plafond index is een verhoudingsgetal. Het geeft geen informatie over de feitelijke doorstroming en is niet hetzelfde als de doorstroomkans.

7. De voorlopige versie van *She Figures 2012*, Gender in Research and Innovation, Statistics and Indicators is te vinden op: http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/she_figures_2012_en.pdf. De EC verwacht de definitieve versie van *She Figures 2012* eind 2012 te publiceren.
8. De volgorde waarin de universiteiten worden gepresenteerd in tabellen en grafieken heeft een historische verklaring: de universiteiten zijn gerangschikt op datum van oprichting.
9. Zie bijvoorbeeld <http://www.nfu.nl/index.php?id=76&parent=19>
10. Het gaat om ingeschreven studenten met een hoofdinschrijving in het wetenschapsgebied *Gezondheid*, 1cHO2011, oktober 2011.
11. In het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP) van het ministerie van OCW is een indeling opgenomen van wetenschapsgebieden. Deze wetenschapsgebieden worden ook wel HOOP-gebieden genoemd. Het HOOP onderscheidt negen gebieden: *Landbouw, Natuur, Techniek, Economie, Recht, Gezondheid, Gedrag & Maatschappij, Taal & Cultuur en Onderwijs*. De studenten en geslaagden zijn in de bronbestanden naar opleiding ingedeeld in de negen gebieden. Het universitair personeel is in de WOPI-bestanden ingedeeld in acht gebieden en een categorie 'Divers'. Het gebied *Onderwijs* wordt voor de indeling van het universitair personeel niet gebruikt. Waar in deze monitor naar wetenschapsgebieden wordt verwezen, worden de HOOP-gebieden bedoeld.
12. De categorie 'Divers' bevat hoogleraren die niet in een wetenschapsgebied gecategoriseerd kunnen worden.
13. De CBS-norm voor een voltijd baan is minimaal 34 uur per week. Deze norm wordt hier gebruikt. Banen met een omvang van 0 tot 34 uur worden hier beschouwd als deeltijd baan.
14. Zie bijvoorbeeld www.loonwijzer.nl.
15. De categorie 'Divers' bevat die personen/fte waarvan in de WOPI-bestanden geen salarisschaal is gespecificeerd.
16. Voor het identificeren van het aantal fte aan academische managementfuncties in de WOPI-data zijn de UFO-codes voor academisch management gebruikt.
17. De Universiteit van Amsterdam is bestuurlijk gefuseerd met de Hogeschool van Amsterdam, waardoor het college van bestuur uit vier leden bestaat.
18. De monitor 2009 is in te zien op de website van de Stichting de Beauvoir (www.stichting-debeauvoir.nl)
19. Artikel 9.7 Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Samenwerkende partners

Stichting de Beauvoir

www.stichtingdebeauvoir.nl

De Stichting de Beauvoir heeft als doel het aandeel van vrouwen in hogere wetenschappelijke posities aan de Nederlandse universiteiten te bevorderen. De stichting levert informatie over de ontwikkeling van het aantal hoogleraren en andere leidinggevendenden bij universiteiten en kennisinstellingen. Zij verschaft deze informatie via de website en de publicatie van de "Monitor Vrouwelijke Hoogleraren". De monitor wordt periodiek gepubliceerd. Vorige monitoren verschenen in 2002, 2006 en 2009. De stichting wordt bestuurlijk ondersteund door de Universiteit Maastricht en de Rijksuniversiteit Groningen en ontvangt verder financiële steun van de universiteiten van Leiden, Utrecht en Amsterdam, de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Vrije Universiteit, de Technische Universiteit Delft en de Universiteit Twente.

Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH)

www.lnvh.nl

De stichting Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren is in 2001 opgericht met het doel een evenredige man-vrouwverdeling te bevorderen in de universitaire gemeenschap en in adviserende organen op het terrein van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. In 2007 ontving het LNVH een meerjarige subsidie van OCW om deze doelstellingen te realiseren. Het LNVH probeert dit onder andere te bereiken door het organiseren van activiteiten voor vrouwelijke wetenschappers (symposia, landelijke netwerkbijeenkomsten met gastsprekers, mentoring, coaching, debatten), door bemiddeling in vacatures voor hogere academische posities en door vrouwelijke hoogleraren en universitair hoofddocenten (UHD's) voor te dragen voor de NWO Spinozapremie en de KNAW Prijs Akademische hoogleraren, of als lid van de KNAW of van De Jonge Akademie. Jaarlijks overlegt het LNVH met belangrijke organisaties in de Nederlandse academische wereld, onder andere de colleges van bestuur van de Nederlandse universiteiten, OCW, KNAW, NWO, FOM, NFU en VSNU, over het aandeel vrouwen in diverse universitaire functies en bespreekt acties om een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen te bevorderen.

Vereniging Van Universiteiten (VSNU)

www.vsnu.nl

De VSNU, vereniging van universiteiten, wordt gevormd door de veertien Nederlandse Universiteiten. De VSNU behartigt de belangen van haar leden naar kabinet, politiek, overheid en maatschappelijke organisaties. De VSNU is daarnaast een werkgeversvereniging die overleg voert met overheid en werknemersorganisaties over de arbeidsvoorwaarden van de universitaire branche (die circa 43.000 medewerkers telt). Ten slotte ontwikkelt de VSNU dienstverlenende activiteiten voor haar leden.

De belangenbehartiging bestaat uit:

1. het faciliteren van debat en bevorderen van meningsvorming binnen de vereniging, speuren naar nieuwe ontwikkelingen en agenderen van belangrijke punten,
2. het ontwikkelen van gemeenschappelijke standpunten op onderwerpen die voor alle universiteiten van belang zijn,
3. het uitdragen van de standpunten, het beïnvloeden van de politieke besluitvorming, het bijdragen aan reputatieverbetering van de sector en het informeren van de achterban,
4. het maken van intern en/of extern bindende afspraken.

De VSNU beheert en ontwikkelt informatie over onderwijs, onderzoek, personeel en financiën ten behoeve van beleidsontwikkeling, verantwoording, benchmarking en kwaliteitszorg. Kengetallen op zhet gebied van personeel zijn onderdeel van het bestand Wetenschappelijk Onderwijs Personeelinformatie (WOPI).

Nederlandse Federatie Van Universitair Medische Centra (NFU)

www.nfu.nl

De Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) vertegenwoordigt de acht samenwerkende umc's in Nederland, als belangenbehartiger en werkgever van 65.000 medewerkers. Daarmee zet de NFU zich in voor de continuïteit van zorg en de veiligheid van patiënten met vaak ernstige, zeldzame en moeilijk behandelbare ziektes. Het samenwerkingsverband stelt de umc's nog meer in staat om hun patiënten te behandelen naar de laatste inzichten van de medische wetenschap, zorgverleners toekomstgericht op te leiden en wetenschappelijk onderzoek te doen op wereldniveau. Leidende motieven daarbij zijn: verantwoordelijkheidsgevoel voor patiënten en de ambitie om te innoveren.

Samenstellers

Marinel Gerritsen is hoogleraar Interculturele Bedrijfscommunicatie aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij is bestuurslid van de Stichting de Beauvoir en secretaris van het bestuur van het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH).

Jeannette van der Sanden is beleidsmedewerker bij het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH).

Thea Verdonk werkt sinds 2011 als senior adviseur in de adviesgroep Hoger Onderwijs van organisatieadviesbureau BMC. Zij adviseert vooral over onderzoeksbeleid en sturingsvraagstukken en werkt als projectmanager en interimmanager op het snijvlak van informatievraagstukken en ICT. In haar vorige werkring, de VSNU, was zij onder andere verantwoordelijk voor het beheer en ontwikkeling van het WOPI-bestand, het voornaamste bronbestand voor de Monitor.

Akke Visser werkt als zelfstandig projectmanager, onderzoeker en adviseur op het gebied van onderwijs- en arbeidsmarktbeleid, sociale innovatie, participatie, diversiteit en HR-beleid. Zij ontwikkelde voor verschillende universiteiten projecten om de doorstroming van vrouwen te bevorderen en voerde diverse onderzoeken op dat gebied uit. Momenteel is zij tevens als programmamanager talentbehoud en diversiteit verbonden aan de stichting TechniekTalent.nu.